

hledali ještě v jiném zaměstnání než zemědělství, jen když jim pacht k doplnění výživy slouží; praví zákon v § 1 čís. 1 výslovně, že nárok na obnovu pachtu má každý pachtýř, jenž pozemek sám nebo se svou rodinou obdělává a nemá zemědělských pozemků více než 8 ha. Tím jest dán a vymezen pojem »drobného zemědělského pachtu«, o němž zákon ve svém nadpisu mluví.

Čís. 1407.

S hlediska prvního odstavce § 387 ex. ř. nezáleží na tom, který soud byl by pro žalobu příslušným, nýbrž zda a na kterém soudě jest spor již zahájen.

Žaloba o úroky nezakládá příslušnost pro prozatimné opatření pro dosud nezažalovanou jistinu, třeba bylo nutno, by v žalobě o úroky byla řešena předurčující otázka ohledně jsoucnosti kapitálové pohledávky.

(Rozh. ze dne 10. ledna 1922, R I 5/22.)

Navrhovatel domáhal se u okresního soudu v Jílovém prozatimného opatření ku zajištění jednak pohledávky z jistiny, jednak pohledávky z úroků oné jistiny. Ohledně pohledávky úrokové byl v době návrhu za prozatimné opatření veden spor u zemského civilního soudu v Praze. Okresní soud vyhověl návrhu v plném rozsahu. Rekursní soud zrušil povolující usnesení, vyslovil nepřislušnost okresního soudu v Jílovém ku povolení navrhovaného prozatimného opatření a uložil mu, by návrh ten se zřetelcem na předpis § 44 j. n. po zákonu vyřídil a ohledně vykonaných již úkonů povoleného prozatimného opatření, čehož po zákonu třeba, zařídil. Důvody: Stížnost vytýká právem napadenému usnesení, že prozatimní opatření povoleno bylo soudem nepřislušným. Podle § 387 ex. ř. příslušným jest ku povolení prozatimného opatření onen soud, u něhož spor věci hlavní se týkající byl v době prvního návrhu zahájen. Návrh domáhající se povolení prozatimného opatření (první návrh ve smyslu cit. právě §u) podán byl u okresního soudu v Jílovém dne 7. listopadu t. r., kteréhož dne byl však již spor o zaplacení 5000 Kč zahájen u zemského soudu civilního v Praze. Spisy, týkající se toho sporu, který původně veden byl u okresního soudu v Jílovém, byly totiž podle § 261 c. ř. s. jmenovanému soudu již usnesením ze dne 26. října 1921 postoupeny a došly k němu dne 4. listopadu. Usnesením ze dne 5. listopadu byl tímto soudem ustanoven první rok. Slovem »zahájen« nesluší rozuměti zahájení rozepře v technickém smyslu slova (§ 233 c. ř. s.), nýbrž již pouhé podání žaloby (zavedení sporu), jak to zřejmě vyplývá z druhého odstavce § 387 ex. ř., v jehož úvodě nemluví se o zahájení rozepře, nýbrž o vedení sporu. Poněvadž o totožnosti pohledávky v onom sporu vymáhané a té, k jejímuž zajištění prozatimní opatření jest navrhováno, nemůže býti pochybnosti, plyne z řečeného, že tento soud ku povolení žádaného prozatimního opatření podle § 387 ex. ř. příslušným nebyl. Pokud jde o další pohledávku 158.818 K 64 h pro zajištění, kteréž také zároveň prozatimním opatřením jest žádáno, jest tato v těsné souvislosti se zmíněnou pohledávkou 5000 Kč tvořící úroky z oné. Obě byly odpůrci navrhuující strany co do právní existence popřeny a to z důvodu neplatnosti tržové smlouvy, z níž obě pohledávky, prvá jako dobírka tržové

ceny, druhá jako zadrželé úroky a úroky z prodlení z ní jsou navrhuje stranou uplatňovány. Ve svrchu dotčeném sporu jde tedy vlastně o řešení otázky právní existence obou oněch pohledávek a proto také námitka nepřislušnosti okresního soudu v Jílovém byla vznesena vzhledem k ustanovením §§ 54 a 55 j. n., a bylo jí také vyhověno. Bylo by také zajisté nevhodným a protismyslným, aby uznána byla příslušnost okresního soudu v Jílovém ku povolení prozatimního opatření ohledně kmenové pohledávky, když ku povolení prozatimního opatření pro zajištění úroků z pohledávky té příslušným jest zemský soud civilní v Praze, který ve sporu o zaplacení úroků těch bude musiti řešiti prejudiciální otázku platnosti pohledávky kapitálové, z níž žalobou vymáhané úroky plynou. Také zřetel k tomu, že by různě mohlo býti rozhodnuto o navrhovaném prozatimním opatření a že by zároveň u dvou různých soudů vedeno bylo dvojí řízení a prováděny byly zajišťovací úkony, jednak pro pohledávku samu, jednak pro její příslušenství, vede k úsudku, že takovéto rozpoltnění řízení, též účel sledující a v podstatě téhož nároku se týkající nebylo by správné a vhodné, takže dlužno se rozhodnouti pro výhradnou příslušnost zemského soudu civilního v Praze jako soudu procesního, u něhož takto veškerá činnost bude účelně soustředěna. Stížnosti po názoru soudu rekursního oprávněně bylo tedy vyhověti a uznati, jak svrchu bylo vysloveno, při čemž vzat byl zřetel i k předpisu § 44 j. n. a k tomu, že provedené úkony zajišťovací bude nutno zrušiti jako soudem nepřislušným provedené.

Nejvyšší soud 1. zrušil napadené usnesení, pokud se vztahovalo na navrhované prozatimné opatření ohledně pohledávky jistinné a nařídil rekursnímu soudu, aby nehledě k důvodům svého zrušovacího usnesení, znovu ohledně tohoto návrhu rozhodl o stížnosti odpůrce navrhovatelů, 2. nevyhověl dovolacímu rekursu, pokud se týkal povolení prozatimního opatření pro pohledávku úrokovou.

Důvody:

Napadené usnesení, pokud se týká návrhu, tuto ad 2. uvedeného, úplně opodstatněno jest důvody k němu připojenými, k nimž se stěžovatelé odkazují, a uvádí se vzhledem k vývodům dovolací stížnosti jen ještě toto: Příslušnost ku povolení prozatimního opatření dle § 387 odstavec první ex. ř. závisí pouze na tom, zdali spor »v čase prvního návrhu« jest u dotčeného soudu zahájen, nikoli zdali tento soud jest pro spor u něho zahájený skutečně příslušný. Proto i v tom případě, když by tento soud se později prohlásil, anebo byl uznán za nepřislušna, nenastane — hledíc k § 29 j. n., změna v příslušnosti ohledně návrhu na povolení prozatimního opatření. Jinak má se věc ohledně návrhu shora pod 1. uvedeného. Zřetelem ku předpisům § 387 ex. ř. o příslušnosti musí ohledy vhodnosti, kterými rekursní soud svůj právní názor odůvodňuje, zůstatí stranou. Z ustanovení druhého odstavce § 387 ex. ř. plyne, že zemský civilní soud v Praze k rozhodnutí o návrhu na povolení prozatimního opatření ohledně pohledávky 158.818 K 64 h není příslušným, jelikož jest jisto, že žaloba na zaplacení této pohledávky není u něho dosud podána, a předpis prvního odstavce § 387 ex. ř. tedy zde neplatí. Okolnost, že bude soudu tomu ve sporu o zaplacení úroků per 5000 K také řešiti prejudiciálně otázku právoplatnosti uvedené kapitálové pohledávky, z níž žalobou vymáhané

úroky plynou, jest pro otázku příslušnosti dle § 387 ex. ř. nerozhodnou; neboť tím, že výrok o právoplatnosti kapitálové pohledávky pouze do důvodů rozsudkových pojatý nestane se účastným pravomoci, nenastane u něho zahájení sporu o zaplacení kapitálu. Proto rekursní soud neprávem zrušil usnesení prvního soudu v tomto směru, a bylo následkem toho vyhověno v tomto obmezeném rozsahu odůvodněné dovolací stížnosti navrhovatelů.

Čís. 1408.

Odklad exekuce vyklizením (nař. ze dne 25. června 1920, čís. 409 sb. z. a n.).

Platnost soudního smíru, jímž vzdal se nájemce výhod nařízení čís. sb. 409/1920, prohlásiv, že o odklad již nezažádá. Návrh na odklad přes to podaný budiž odmítnut.

(Rozh. ze dne 10. ledna 1922, R I 14/22.)

V protokole o soudním smíru ze dne 20. května 1921 zavázal se nájemce soudním smírem, že se určitě vystěhuje v termínu listopadovém 1921 a vzdal se jakýchkoliv zákonných výhrad ohledně odkladu exekuce, jmenovitě prohlásil, že již nebude žádati za odklad exekuce. Když pak v termínu listopadovém 1921 vedena byla proti němu exekuce vyklizením, domáhal se odkladu, jež mu soud první stolice povolil. Rekursní soud odkladu nepovolil. Důvody: Každý může se dle všeobecných zásad vzdáti práv mu příslušejících, pokud vzdání to výslovně není zakázáno (§ 1444 obč. zák.). Vládní nařízení ze dne 25. června 1920, čís. 409 sb. z. a n. nevylučuje a nezakazuje, aby strana povinná se nemohla vzdáti dobrodiní, jež toto vládní nařízení jí poskytuje. Je-li tomu tak, je vzdání se odkladu exekuce účinným, neboť úmysl stran při uzavření smíru nenesl se dle obsahu protokolu k tomu, aby založena byla smlouva nájemní na určitou dobu, nýbrž aby s výkonem exekuce bylo sečkáno. Není proto strana povinná oprávněna domáhati se opětného odkladu exekuce a již z tohoto důvodu je nutno návrh její zamítnouti, aniž je třeba, by přihlíželo se k tvrzené okolnosti, že strana povinná není s to, náhradní byt najíti. Strana povinná se dobrodiní cit. vládn. nařízením jí poskytnutého vzdala a nelze proto tvrditi, že by neměla beze své viny jiné přiměřené náhrady za byt, o který jde. Smlouvy činí se zajisté proto, aby se plnily (§ 918 obč. zák.).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu

Důvody:

Dle § 1 vládn. nař. ze dne 25. června 1920, čís. 409 sb. z. a n. může — tudíž nemusí — exekuční soud odložit exekuci za podmínek tam vylčených. Soud rekursní mohl proto uvážiti i okolnosti jsoucí opětnému odkladu na závadu a přihlédl právem k tomu, že právoplatným usnesením prvního soudu ze dne 9. května 1921 byl návrh povinné strany na odklad exekuce zamítnut, a že strana tato, vzdavši se výslovně všech výhod pro budoucnost, zavázala se soudním smírem, že o odklad nebude vůbec